

KAPILAND'IN KOBAYLARI

MİYASE SERTBARUT

tudem

**2006 Tudem Edebiyat Ödülleri
İlkgençlik Romanları Birincisi**

KAPILAND'IN KOBAYLARI

MİYASE SERTBARUT

KAPİLAND'IN KOBAYLARI

© 2006, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Miyase Sertbarut
EDİTÖR: Burhanettin Düzçay
SON OKUMA: Ümit Mutlu
KAPAK RESMİ: Maria Brzozowska
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Nisan 2007
Yirminci Baskı: Mart 2018 (5000 adet)
(İlk on dokuz baskı toplam 81.000 adet)

ISBN: 978-605-285-047-3
Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

**2006 Tudem Edebiyat Ödülleri
İlkgençlik Romanları Birincisi**

KAPILAND'IN KOBAYLARI

MİYASE SERTBARUT

tudem

Miyase Sertbarut

1963 yılında Ceyhan'da doğdu.

Keloğlan, Jules Verne, Orhan Kemal ve Karabaşlarıyla büyüdü.

Okula giderken hep karnı ağrıyordu. Yani o öyle zannediyordu...

Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi, yine karnı ağrıyordu.

Öğretmenlik yaptı, karnının ağrısı geçmiyordu.

Yazmaya radyo tiyatroları ile başladı. Öykü, roman, masal türlerinde yapıtlar verdi. Karnının ağrısı geçti. Kitapların bütün ağrılara iyi geldiğini düşünüyor.

Yazarın Devlet Tiyatroları repertuarında *Nalıncı ile Padişah* adlı çocuk oyunu bulunmakta, ayrıca *Sınavsız Hava Sahası* adlı oyunu pek çok okulda sahnelenmektedir. *Komşumuz Çok Acayip* adlı romanı 2013 yılında Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı ödülünü almıştır. Yazarın diğer kitaplarından bazıları: *Koşkent'in Kayıp Çocukları*, *Dedemin Sihirli Dükkânı*, *Gizli Bahçe Masalları...*

Tudem Yayınlarından çıkan kitapları:

Emre ile Cemre (ilk okuma serisi)

Bir Dilek Tut (masal), **Akvaryumdaki Denizkızı** (masal)

Tuna'nın Büyülü Gemisi (öykü), **Kırmızı Kartal** (öykü)

Altın Avcıları Plajda (öykü), **Yangın Tüpüyle Uçan Çocuk** (öykü)

İkizler İz Peşinde (öykü), **Saat Canavarı** (öykü)

Sarı Maymun (roman), **Kaçak Köpek Biber** (roman)

Yalancı Portakal (roman), **Sınıfta Kalanlar Okul Açtılar** (roman)

Sisin Sakladıkları (roman), **Buz Bebekler** (roman)

Kapiland'ın Kobayları (roman), **Kapiland'ın Karanlık Yüzü** (roman)

Kapiland'ın Kıyameti (roman), **Yılankale** (roman),

Kimsin Sen? (roman), **Çöp Plaza** (roman)

Ara Âlem 1 – Tarlakoz'un Tuzağı, 2 – Yasak Oyun, 3 – Yeniden

Doğuş (roman), **Gerçekle Büyümek Düşlerle Yürümek** (ilkgençlik romanı)

Delidolu Yayınlarından çıkan kitapları:

Çocukluğumun Tanrısı Piper Pa-25 (roman)

Bölümler

1. Ne Kadar Marjinal Bir Çocuksun Sen	7
2. Sayın Basketbol Potası, Değerli Okul Duvarı, Biricik Kantin Binası	15
3. Anti-Şiddet Şurupları	24
4. Fareler, Kediler, Köpekler ve Bizimkiler	38
5. Yan Etki Değil, Tam Etki	42
6. Sandviç Paketindeki Küçücük Yazılar	50
7. Ben O Şurubu İçmiyorum	57
8. Bazı İnsanlar Fotosentez Yapabilir mi	61
9. Siz Hiç Şişman Bir Suçlu Gördünüz mü	70
10. Kapiland'ın Kobayı Oldunuz Hepiniz	74
11. Birazcık Yağ Bağlamaları, Daha mı Kötü Kan Dökülmesinden	79
12. Frankeşteyn Gıdalar	86
13. Anti-Row İçmeyenler Grubu Oluşuyor	94
14. Hepimiz Birer Dolly mi Olacağız	101
15. Nedir Şu GDO	112
16. İp Numarası Diye Bir Şey Var	117

17. Anti-Rowun Tadı Değişecek mi	122
18. Bilet Falı	126
19. Hepimiz Onların Gözünde Aptal Birer Koyunuz	130
20. Giriş Var, Çıkış Yok.....	142
21. Çilingirin Oğlu	152
22. Aradığınız Kişiyi Şu An Ulaşılamıyor, Lütfen Daha Sonra.....	158
23. Yaşlanacak Bu Çocuk, Hızla Yaşlanacak	175
24. Gönüllü On Öğrenci Aranıyor	185
25. Parola: Şiddetin Mitolojisi	191
26. Gözleri Bağlı, Hasır Şapkalı Adam	200
27. Sayın Halkımızın Dikkatine	208
28. Nuri Baba Şarlatan mı, Hokkabaz mı	214
29. On Yedi Yaşındaki B. G.	218
30. Turnusol Kâğıdı	224
31. Marjinal Salata	230

Ne Kadar Marjinal Bir Çocuksun Sen

Marjinal, apartmanın önüne çıkmış, okul servisini beklerken son okuduğu Harry Potter kitabındaki olayları düşünüyordu. Serinin en son kitabıydı bu, on birinci kitap... Daha filmi çekilmemişti. Yazarı J. K. Rowling'in artık film hakkını vermeyi düşünmediğini okumuştı, Potter fanatiklerinin internet sayfasında.

Marjinal, kendisini hayatın sıkıcılığından kurtaran fantastik kitapları oldum olası severdi. Gerçek hayatta bu türden maceralar yaşamak isterdi, ama yaşam böylesi serüvenleri karşısına çıkarmazdı bir türlü. En başta, adıyla kaybediyordu bir maceranın kahramanı olmayı. Aslında adı Marjinal değildi, sınıf arkadaşları böyle söylemeye başlayınca onun da hoşuna gitmiş, hemen benimsemişti. Aykırı davranışlarından ve çoğu zaman bambaşka bir düşünceyi savunmasından dolayı yakıştırmışlardı bunu. Hem anlamını beğeniyor hem de kulağa hoş geldiğini düşünüyordu.

Kısa sürede Marjinal tanımlaması yaygınlaştı, öğretmenler bile onu böyle çağırır oldular.

Asıl adı Hayri'ydi. Harry Potter kitaplarının ününden dolayı Hayri'nin Harry'ye benzer ses çağrışımları onu bir parça heyecanlandırmış olsa da arkadaşlarının bu benzerliği umursamayıp ya da fark etmeyip, "Hayri ya, ne komik adın var senin..." demeleri, "Harry'ye benzemiyor mu?" sorusunun boğazına takılıp kalmasına neden olmuştu.

Eğer büyükbabasının babasının adı Hayri olmasaydı, şimdi o da belki Barış, Ege, Oytun, Önder, Çağan gibi daha modern bir ada sahip olabilirdi. Büyükbabası ısrarla torununa bu adın konmasını istemişti, annesi de kıramamıştı onu. Karı koca bu yüzden bir iki hafta tartışmışlar, ama sonunda büyükbaba galip gelmiş ve resmî kayıtlara "Hayri" olarak yazılmıştı.

Hep sıkılırdı yeni insanlara kendisini tanıtırken. Arkadaşları da çok acımasızdı. Bu liseye kaydını yaptıırıp okula başladığı ilk haftalarda adı yüzünden epeyce alay konusu olmuştu. Sonra nasıl olduysa sınıftaki kız arkadaşlarından Mehtap, onu bu çileli süreçten "Marjinal" lakabıyla kurtarmıştı.

Mehtap, "Ne kadar marjinal bir çocuksun sen!" dediğinde, bütün sınıf bir anda benimsemişti yeni tanımlamayı.

Bu kitabın yazarı olan bana da, "Lütfen Hayri'yi az kullanın, bana Marjinal denmesini istiyorum," diye o kadar ısrar etti ki onu kırmamak için bazı ilkelerimden vazgeçmek zorunda kaldım. Bu sıra dışı genci kitabımda çoğu zaman

“Marjinal” adıyla andım, arada bir de “Hayri” demeyi yeğledim.

Hayri, annesine resmî kayıtları değiştirmesi için bir dönem epeyce yalvarmıştı. Annesi, büyükbabasının bu konuda ısrarlı olduğunu, değişiklik yaptıklarını öğrendiğinde çok güceneceğini söylemişti. O zaman Hayri, büyükbabasının bir an önce ölmesini bile geçirdi içinden. Ama büyükbabası sağlığına o kadar dikkat ediyordu ki ayda bir doktor muayenesine gidiyor, televizyondaki sağlık programlarını kaçırıyor, uzun yaşamayla ilgili kitapları daha kitabevlerinin raflarına konduğu ilk günden satın alıp okuyor, oradaki öğütleri bir bir uyguluyordu.

Marjinal, büyükbabasının evine gittiğinde asla yemek yiyemezdi. Ona göre büyükbabasının tenceresinde kaynayan şeyler yemek değil, ilaç gibi kokan ot çorbalarıydı. Hiçbir yemek kitabında yer almayan çorbalar... Pazarda bile görmediği tuhaf tuhaf yapraklardan yemekler yapardı yaşlı adam. Kazayağı, hindikulağı, çebelek gibi tuhaf adları olan otlardı bunlar.

Marjinal, büyükbabasının da aslında marjinal, yani sıra dışı biri olduğunu düşünürdü çoğu zaman. Kendisi yalnızca semizotunu, ebegümecini ve ısırganı gördüğünde tanıyabilirdi; diğerleri genel olarak ottu onun için. Büyükbaba bu otların bazılarını bahçesinde yetiştirirdi. Yalnız yaşıyordu, bahçede otlarıyla uğraşırken beş yıl önce ölmüş olan karısını arada bir sitemle anar, “Benim çorbalarımдан içseydi

şimdi birbirimize can yoldaşı olmaya devam edecektik,” derdi iini çekerek.

Yaşı, Türkiye’nin yaş ortalamasını çoktan geçmişti. Marjinal, onun hiç ölmeyeceğini, kendisi öldüğünde bile büyük- babasının hl yaşıyor olacağını fantastik bir hayal olarak kurgulardı arada sırada.

O sabah da Marjinal, ‘Okul ıkışı bykbabama uğra- sam mı acaba?’ diye düşünürken servisin şiddetli kornasıy- la daldığı düşüncelerden sıyrıldı. Aracın sürgülü kapısını güçlü bir kol ekişiyle, neredeyse çarparak, gürültüyle açtı. Arka koltuktaki gençler bir ağızdan, “Yuh!” diyerek kapı aışını kınadıklarını belli ettiler. Marjinal aldırmadı, sr- cnn tam arkasına denk gelen, her zaman oturduğu kol- tuğa geçti.

Servis sürücüsünün adı Satılmış’tı. Marjinal, ona bu ne- denle acırdı. Kendini Satılmış’ın yerine kolayca koyabiliyor- du. Bir yandan da kendi durumunun onunki kadar vahim olmayışına sevinmiyor değildi. Servisteki ğrenciler sr- cye “Sati” demeyi yeğlerdi çoğu zaman, küçükler ise “Sati Ağabey...”

Satılmış’ın ensesindeki et benine bakmaya başladı Mar- jinal. Okula gidinceye kadar hep bu siyah bene bakardı zaten. O gün bir farklılık vardı bende, biraz daha by- mş, nohut tanesi gibi olmuştu sanki, oysa cuma günü bır- raktığında mercimek kadardı. Haberi var mıydı acaba Sa- ti’nin bundan? Sylese mi? Sati, kendisinden yedi sekiz yaş

büyüktü. Marjinal dayanamadı. Sati'nin omzuna iki kez vurup dikkatini çekti. Sati, aynadan ne var der gibi baktı ona.

“Ensendeki ben...”

“Ne olmuş ensemdeki bene?”

“Büyüyor galiba.”

Bu konuşma Marjinal'in yanındakileri de, arkasında oturanları da kahkahaya boğdu.

Daha arkadakiler konuşmayı duymadıkları için birbirlerini dirsekleyip, “Ne oldu, ne var, niye gülüyorlar?” diye sordular.

Marjinal'in yanındaki öğrenci, bütün servise duyurdu olayı.

“Marjinal, Sati'nin ensesindeki benin büyüdüğünü söylüyor!”

Kahkahaya arka sıralar da katıldı. Hemen espriler üretmeye başladılar. Söylenen bir gerçekliği saçmalığa dönüştürüp herkesi güldürmeye çalışmak her zamanki alışkanlıklarıydı zaten.

“Senin de kulakların büyüyor Marjinal!”

“Aaa, serçe parmağım da büyümüş bakın, orta parmak kadar olmuş!”

Ama Sati onlar gibi yapmadı. Suratı kaygılı bir hal aldı ve aracın hızını kesip bir eliyle direksiyonu tutarken diğeriyle ensesini yokladı. Doğru söylüyor, diye düşündü. Büyüme, son zamanlarda iyice belirginleşmişti.

Marjinal'in hemen arkasında oturan sınıf arkadaşı Yiğit de alay etme fırsatını kaçırmadı.

“Senin de ensende tüyler çoğalmış oğlum, yakında kurt adam mı olacaksın ne?”

Marjinal içten içe bozuldu ama belli etmedi; zayıf yanını belli ettiğinde bu çocukların kendisine daha çok yükleneceklerini deneyimlerinden biliyordu. Bu nedenle bir kurt gibi hırlayarak arkasına döndü.

“Bana fazla sokulmasan iyi olur kuzucuk, karnım acıkırsa arkadaş markadaş dinlemem yutarım, ona göre!”

Servistekiler bu sözleri gülünç bulmasalar da itişip kakışmaya, bağırıp çağırmaya fırsat sayarak gürültüyle güldüler.

Araçta her zaman on beş kişi oluyordu. Bunlardan dördü sınıf arkadaşıydı, diğerleri başka sınıflardandı. Serviste bir de ikizler vardı. Birbirinden güçlkle ayırt edilebilen iki kardeş, lisenin bitişindeki ilköğretim okulunda okuyorlardı. Üçüncü sınıfta olduklarını biliyordu Hayri. Çoğu zaman sessizdiler; liselilerin esprilerini anlamadıkları, ama herkes gülünce onların da anlamadan güldükleri belli oluyordu. Neden güldükleri sorulduğunda bir şey diyecek durumda değillerdi.

Yiğit, kendine doğru kurt gibi hırlayarak hamle yapan Marjinal’in üstüne daha fazla gitmedi. Şakalaşmaktan her zaman hoşlanırdı, ama o gün canı biraz sıkındı. Birkaç gün önce okul önünde bıçaklanan yakın arkadaşı Semih’i düşündü. Hastanede daha birkaç hafta kalacak deniyordu. Bıçaklayan öğrenci de cezaevindeydi. O kadar önemsiz bir

nedenle çıkmıştı ki kavga. Semih, farkında olmadan o öğrenciye çarpmış, o da bilerek yaptın diyerek bıçağını çekmişti. Arkadaşının böyle saçma sapan bir nedenle ölecek duruma gelmesini akli almıyordu. Neyse ki okulun önündeki taksici onu hemen hastaneye yetiştirmiş, bu sayede Semih fazla kan kaybetmemişti.

Marjinal, Sati'nin ensesindeki bene gözlerini dikmişti yine. Birkaç gün önce bu beni rüyasında görmüştü. Uyanıldığında ayrıntıları anımsamamıştı, ama gördüğünün şimdi nohut kadar olan bu ben olduğundan emindi.

“Doktora gitsene Sati, belki daha fazla büyümeden ameliyatla alırlar.”

Sati, Marjinal'in bu sözü üzerine yine elini ensesine götürdü. Bu oğlan da takmıştı benine. Zaten kendisi günlerdir kafa yorup duruyordu, bu et parçasının neden durup dururken büyümeye başladığına. Sevgilisi de fark etmişti benin büyüdüğünü; doktordan o da söz etmişti; ama hastanelerin ne kadar baştan savma çalıştıklarını biliyordu Sati. Saatlerce kuyruk bekleyecek, doktor ensesine bakmadan bir ilaç yazacak, “Geçmezse üç ay sonra bir daha gel,” diyecekti. Aynadan Marjinal'e baktı.

“Sen liseyi başarıyla bitir, tıp fakültesini kazan, ondan sonra bakarsın bir çaresine.”

Marjinal bunun iyi bir dilek mi, yoksa karışma işime, sen kendi yoluna ben kendi yoluma anlamında mı söylendiğini anlayamadı. Anlayamadığı için de susmak zorunda kaldı. Sati, aynadan delikanlıya bakınca gücendirdiğini anladı.

“Şaka yaptım be, alınma hemen.”

Camdan dışarı bakarak konuştu Marjinal:

“Bana ne, ben yalnızca bir öneride bulundum. Hem boşuna bekleme doktor olmamı, genetik mühendisi olacağım ben.”

Sayın Basketbol Potası, Değerli Okul Duvarı, Biricik Kantin Binası

Servis aracı lisenin önünde durur durmaz kapıdan ilk fırlayan Marjinal oldu. O sabah yeterince tatsızlık yaşadığını düşündüğü için, aracın içindeki havayı daha fazla solumak istememişti. Yiğit'in esprisi, kahkahalar, Sati'nin alaylı sözleri, arka sırada oturan gençlerin hayvan gibi bağırışları...

Koşarak öğrencilerin arasına girdi ve bu kalabalıkta kendini silikleşmiş hissettiği için rahatladı. İşte, onlardan biriydi; adının önemi yoktu, her sabah irileştiğini milim milim gözlediği siyah ben yoktu. Gözleri, başka bir mahallede oturan ve oradan kendisi gibi servisle gelen Mehtap'ı aradı. Mehtap sıra arkadaşıydı, iyi dost olmuşlardı. Kalabalığın içinde göremeyince bir köşede zilin çalmasını bekledi.

Öğretmenler de yavaş yavaş giriyordu okulun ağaçsız bahçesine. İşte yüzüne gereksiz bir ciddiyet maskesi yerleştirmiş biyoloji öğretmeni: Elinde siyah evrak çantası, biraz

sallanarak, sanki çok önemli şeyler düşünüyormuş gibi dalgın, öğrencileri görmüyormuş gibi yürüyor.

Marjinal, o siyah evrak çantasının içinde hiç de önemli şeyler bulunmadığını, hatta derslerle ilgili tek kâğıdın bile olmadığını biliyor. Bunu nasıl bildiğinin Marjinal de farkında değil. Ama kapalı şeylerin içinde ne olduğunu, arada bir yanılrsa da görebiliyor. O gün de bu çantada bol resimli bir gazete, yatırılmış loto kuponu, su faturası, bankadan gönderilen kredi kartı hesap dökümü olduğunu, küçük bir paket de bisküvinin bulunduğunu görüyor. Bisküvi kendi paketi içinde parçalanmış biraz, ama paket henüz açılmadığı için çantanın içine dökülmemiş.

Marjinal, keşke hazırladığı biyoloji sorularını da koysaymış, diye düşündü; ama kâğıt üzerine yazılı küçük harfleri bu uzaklıktan okuyabileceğinden emin değildi.

Büyükbabası ona Hayri'nin uğurlu ve kutlu anlamına geldiğini, eğer adını değiştirirse bu özelliklerinin de yok olacağını, bu anlamlı sözcüğün ona olağanüstü özellikler verdiğini, kendi babasının da adı Hayri olduğu için, kimsede olmayan olağanüstü niteliklere sahip olduğunu söylemişti. Hayri bunların neler olduğunu sorduğunda, büyükbabası cam kavanozlara yerleştirdiği tohumlardan, kurutulmuş çiçeklerden, yapraklardan başını kaldırıp şöyle demişti:

“Babam bitkilerin dilini bilirdi.”

“Ya sen?” diye sormuştu Hayri. “Adın Nuri, ama sen de biliyorsun bitkilerin, çiçeklerin dilini.”

2006
TUDEM
Edebiyat
Birincilik
Ödülü

KAPILAND'IN KOBAYLARI

Gençlerde giderek artan şiddet eğilimine önlem olarak geliştirilen bir şurup: anti-row. Evet, artık şiddet eğilimi görülmüyordu çünkü gençler sadece tüketmeyi, daha çok yemeyi, atıştırmayı düşünüyorlardı.

Anti-row şurubu ve GDO'lu gıdalar, toplumsal şiddeti yok etmiş ama Kapiland'ın, insan sağlığına yönelik ticari şiddetini başlatmıştı. Neydi şu GDO?

"Macera boyunca, sorgulamadan inanmanın ve kabullenmenin tuhaflığı, korkularımız tarafından yönetilmenin kötü sonuçları üzerinde duruyor Miyase Sertbarut."

Aslı Tohumcu, RADİKAL KİTAP

www.tudem.com

tudemyingrubu

ISBN: 978-905-285-047-3

9 786052 850473